

E L Ő T E R J E S Z T É S

Tárgy:	A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenység átfogó értékelése
Előkészítette:	Önkormányzati és Igazgatási Iroda Általános Igazgatási Csoport Linter Nikoletta csoportvezető
Megtárgyalja:	Humán Bizottság
Meghívandó:	Sikos Rita – Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet intézményvezetője

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A Gyvt. 94. § (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. A Gyvt. 94. § (2a) bekezdése előírja, hogy a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. A Gyvt. 94. § (3) bekezdése értelmében az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000 főnél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé. A Kormány által kijelölt szerv hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

2013. január 1-jétől, a közigazgatási reform részeként átalakult a gyermekvédelmi rendszer is. A Gyvt., továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm.rendelet 1. §-a szerint a gyámhatóság feladat- és hatásköreit a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal), és a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.

A települési önkormányzat jegyzője az alábbi feladat- és hatásköröket látja el:

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,

- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét,
- a gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait,
- gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

A Tapolca Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokra vonatkozó szabályokat a 2021. június 2-án hatályba lépett, a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 13/2021. (VI.1.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

A 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenység átfogó értékelését az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységről készült átfogó értékelést megvitatni szíveskedjen!

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2022. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységről készült átfogó értékelést elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy a dokumentumot küldje meg az illetékes gyámhatóságnak.

Határidő: azonnal
Felelős: polgármester

Tapolca, 2023. április 17.

Dobó Zoltán
polgármester

TAPOLCA VÁROS 2022. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

1. TAPOLCA DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Tapolca város állandó lakossága 2022. december 31-i adatok szerint 14.644 fő. A 18 év alatti gyermekek, illetve fiatalok száma 2317 fő, azaz a lakosságnak mindössze 15,8 % -a, ebből 14. életévüket még be nem töltött gyermekek száma 1742 fő. A lakosságszáma és a gyermekkorúak száma is évről évre fokozatosan csökkenő tendenciát mutat:

Adott év december 31-én	Állandó lakosok száma (fő)	0-18 éves korúak száma (fő)	0-14 éves korúak száma (fő)
2021	14 993	2383	1782
2020	15.292	2447	1845
2019	15.500	2487	1908
2018	15.706	2545	1982
2017	15.908	2597	2051
2016	16.004	2620	1916
2015	16.182	2662	1916
2014	16.326	2697	2118
2013	16.499	2773	2138
2012	16.469	2801	2145

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A szociális rászorultságtól függő – rendszeres és rendkívüli – pénzbeli és természetbeni ellátások ügyintézését az Önkormányzati és Igazgatási Iroda Általános Igazgatási Csoportja látja el.

A gyermekekhez kapcsolódó támogatások a 2022. évben az alábbiak szerint alakultak:

Támogatás típusa	Részesülők száma	Kifizetett összeg	Önkormányzatot terhelő összeg
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma 2022. december 31-én	80 család, 141 gyermek, 3 nagykorú fiatal felnőtt	Természetbeni támogatási forma	-
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők egyszeri támogatása	I. félév: 213 gyermek II. félév: 146 gyermek	2.232.000.- Ft (kifizetés 2 alkalommal, augusztus és november hónapban)	-
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati támogatás	18 hallgató	1.340.000.- Ft	1.340.000.- Ft

Felsőfokú tanulmányi támogatás	6 tanuló	300.000.- Ft / 2 félév	300.000.- Ft
--------------------------------	----------	------------------------	--------------

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 18. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzbeli támogatást állapíthat meg. Az ellátások nyújtásának helyi szabályait 2021. június 1-jén hatályba lépett, a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 13/2021. (VI.1.) önkormányzati rendelete tartalmazta. A Gyvt. 19., 20. és a 20/A.§-ai rendelkeznek a jegyző által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, melyek a következők: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, illetve az ehhez kapcsolódó pénzbeli juttatás, továbbá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, évente két alkalommal, pénzbeli támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására 142 kérelem került benyújtásra, melyből 1 kérelmet kellett elutasítani tekintettel arra, hogy a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege meghaladta a Gyvt. által meghatározott jövedelemhatárt.

A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 96. § (3) bekezdés alapján 2020. november 4-e és 2022. június 30-a között lejárató rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatálya 2022. augusztus 31. napjáig meghosszabbodott. A közel két év alatt a gyermekek jogosultsága nem járt le, így az újbóli megállapításokra a kérelmeket nagyrészt a fenti dátumot követően nyújtották be az ügyfelek.

A tavalyi évben 81 gyermek esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet és 2 esetben a halmozottan hátrányos helyzetet, nagyrészt a szülők alacsonyiskolai végzettsége okán.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel járó természetbeni támogatások mellett évente két alkalommal pénzbeli támogatásban részesültek az arra jogosultak. A támogatás mértéke 2017. évtől differenciáltan került megállapításra. A differenciálás alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és egyben hátrányos helyzetű gyermekek számára emelt összegű támogatás, az e feltételeknek nem megfelelő, de a természetbeni támogatásra jogosult gyermekek számára alapösszegű támogatás került biztosításra. Az emelt összegű támogatás értéke 6.500.- Ft, az alapösszegű támogatás értéke 6.000.- Ft.

2022. évben szünidei gyermekétkeztetés keretében a tavaszi szünetben 1 gyermek, a nyári szünetben 10 gyermek, a téli szünetben pedig 3 gyermek részesült napi egyszeri meleg étkezésben. A lebonyolítás a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítőivel együttműködve valósult meg. A szükséges ételadagot a Tapolcai Diák- és Közétkeztető Kft. biztosította.

Gyermekétkeztetés költségeihez kapcsolódó települési támogatás

Gyermekétkeztetés költségeihez kapcsolódó települési támogatás megállapítása iránt egy szülő nyújtotta be kérelmét három gyermekére tekintettel. Részükre a támogatás 2022. szeptember 1. napjától 2022. december 31. napjáig került megállapításra.

Rendkívüli települési támogatás

Rendkívüli települési támogatás az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, gyermeket gondozó családok részére, illetve az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett gyermek családja részére nyújtott támogatás. A rendkívüli települési támogatás igénylésének részletszabályai a 13/2021. (VI.1.) önkormányzati rendeletben találhatóak meg.

Rendkívüli települési támogatást 225 alkalommal állapítottunk meg pénzbeli vagy természetbeni támogatás formájában az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető

élethelyzetbe került családok részére, illetve az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a szülő részére útiköltség térítésre.

Az egyszeri támogatások igénylésének leggyakoribb indoka a napi megélhetési problémák, magas gyógyszerköltségek, illetve a gyermekek részére ruházat, cipő, megvásárlásának problémája volt. Több család esetében nyújtottunk segítséget közüzemi számla kifizetéséhez, megelőzve ezzel az adott szolgáltatás kikapcsolását vagy korlátozását.

2022. évben rendkívüli települési támogatás címén 3.815.000.- Ft-ot fizettünk ki.

Rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 3 esetben került elutasításra, ezen kérelmek nem feleltek meg az önkormányzati rendeletben előírt feltételeknek.

Lakhatás költségeihez nyújtott települési támogatás

A másik jelentős támogatási forma a lakhatási támogatás, amelynek keretében 2022. évben 47 kérelmező esetében állapítottunk meg 12-12 hónapos időtartamra, a háztartásban élők jövedelmétől függően, havi 3.000.- Ft-tól 6.000.- Ft-ig terjedő mértékű támogatást, amely összeget minden hónapban a kérelmező által megjelölt közműszolgáltató részére utaltunk. Ezen a címen 2022. évben 2.250.000.- Ft támogatást adtunk.

A korábbi évekhez hasonlóan 2022. évben is valamennyi jogos és megalapozott kérelem esetén megállapítottuk a támogatást a kérelmező családnak. Igyekeztünk az adott család élethelyzetéhez igazodó mértékű támogatást adni.

Gyermekétkeztetés

A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, óvodák, illetve iskolák keretében megoldott. Valamennyi intézmény részére a Tapolcai Diák- és Közétkeztető Kft. szállítja a gyermekek életkorának megfelelően előállított ételt, melyet a gyermekek az intézményekben kialakított ebédlőkben fogyasztanak el. A Kft. lehetőséget biztosít diétás étkezés igénybevételére, továbbá egészséges étkezést tudnak biztosítani az ételallergiában (pl. tej, szója) szenvedő gyermekek részére is.

A Gyvt. előírásai értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult bölcsődés és óvodás korú-, valamint az általános iskola 1-8. osztályába járó gyermekek után a szülőknek nem kellett térítési díjat fizetni.

Felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai:

Az Önkormányzat gyámügyi tevékenységét érintő ellenőrzés 2022. évben nem volt.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

Tapolca Város Önkormányzata az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- a nappali ellátás
- gyermekjóléti alapellátás
- bölcsőde,

A Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet 2013. június 30. napjáig Tapolca Város Önkormányzatának fenntartásában volt. A szociális és gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb ellátása érdekében és a jogszabályi változásoknak megfelelően Tapolca Város és Raposka Község Önkormányzata 2013. január 1-jétől létrehozta a Tapolcai Alapszolgáltatási Intézményi Társulást, mely egy jogi személyiséggel rendelkező társulás.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézetben belül. Ellátási területe Tapolca, Raposka és 2016. január 1-jétől Gyulakeszi településekre terjed ki.

A Központ a család - és gyermekjóléti szolgálat általános feladatain túl (családsegítő, gyermekjóléti alapellátás) menedzseli a gyámhatósági intézkedéssel érintett családok gondozását, járási szinten egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat szervez és nyújt, valamint végzi az észlelő- és jelzőrendszer járási szintű koordinálását, működtetését.

A Család- és Gyermekjóléti Központ szervezeti egységeként működő család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége

A Szolgálatnál dolgozó családsegítők a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő, egyéb krízishelyzetbe került személyek, családok számára nyújtanak olyan személyes szolgáltatást, melynek fő célja a krízishelyzet megszüntetése, az önálló életvezetési képesség kialakítása, megőrzése.

Továbbá ellátják a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait, amely a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás. Célja a gyermekek egészséges testi, lelki, mentális, erkölcsi fejlődése, veszélyeztetettségük megelőzése, a kialakult veszélyeztetettségük megszüntetése, a családjukból kiemelt gyerekek visszahelyezése. Ennek keretében szociális segítő munkát végeznek, tanácsadást- információt nyújtanak, hivatalos ügyekben való segítést, közvetítést végeznek.

Fontos feladatuk a kliens és családtagjainak problémamegoldó képességének fejlesztése, képessé tenni őket arra, hogy problémáikat a természetes erőforrásrendszerük igénybevételével, önállóan tudják megoldani. Cél, hogy a gyermekek mindenek felett álló érdekei érvényesüljenek, a szülők és a gyerekek bizalommal forduljanak a Szolgálathoz, illetve a gyermekek problémái elsősorban a családon belül megoldódjanak.

A klienseket érintő egyszeri segítségnyújtások (az első interjúval megoldható esetek) száma 357, melynek túlnyomó többsége adományközvetítés volt.

Leggyakrabban ügyintézésben, anyagi- és lakhatási problémák okozta nehézségek, valamint családi-kapcsolati problémák, gyermeknevelési nehézségek miatt keresték fel a családsegítőket. A jelzőrendszer tagjaitól jelentős számú jelzés érkezett iskolai mulasztások és egészségügyi probléma okán. Az év során családsegítő és gyermekjóléti alapellátás keretében gondozott 54 család, 65 gyermeke.

A Szolgálat tapasztalatai alapján a gyermeknevelési, lelki, magatartási-beilleszkedési problémákkal, a válás következtében kapcsolattartási problémákkal küzdő gyermekek, illetve a különféle egészségügyi, főként mentális betegségekkel küzdő személyek, családok száma drasztikusan növekszik, melyekre az egészségügyi ellátórendszer már nem tud megoldást adni. Jellemző a nem megfelelő nevelési attitűd, a szervezetlen családi élet, a generációs határok hiánya, a kezeletlen mentális betegségek gyermekre-családra gyakorolt negatív hatásának, továbbá a mozaik- és egyszülős családok számának növekedése. Egyre nő azon gyerekeknek a száma, akik nem fejezik be az általános iskolai hatodik osztályt sem 16 éves korukig. Az ő esetükben sem a közoktatás, sem a felnőttoktatás nem tud megoldást nyújtani az általános iskolai bizonyítvány megszerzésére. Egyre több gyermek önértékelési és önbecsülési problémákkal küzd, a bántalmazás, a zaklatás, az agresszivitás és devianciák is növekvő tendenciát mutat. 2022. évben is számos adományt (meleg étel, tartós élelmiszer, ruha, játék, használati tárgyak) tudtak közvetíteni a rászorulóknak részére, saját szervezésű adománygyűjtéseknek és különböző szervezetek segítségének, felajánlásának köszönhetően.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a család- és gyermekjóléti szolgálat általános feladatain túl a következő járási szintű speciális feladatokat végezte az idei évben:

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek és családjuk gondozása:

A Család-és Gyermekjóléti Központ három esetmenedzsere gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló, veszélyeztettségük megszüntetését célzó tevékenységet lát el.

2022. évben 80 gyermek esetében volt szükség védelembe vételi eljárás keretében történő gondozásra. 5 gyermeke esetében történt utógondozás.

Ha a gyámhatóság elrendeli a gyermek megelőző pártfogását, a Központ esetmenedzsere együttműködik a VEMKH Hatósági Főosztálya Igazságügyi Osztályával és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében. Az elmúlt évben 5 gyerek esetében történt a pártfogó felügyelővel együttműködés.

3 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezés, 30 gyermek esetében nevelésbe vétel elrendelésére került sor.

Járási szinten biztosított speciális szolgáltatások nyújtása:

Kapcsolattartási ügyelet:

A Gyámhivatal és a Bíróság által szabályozott külön élő, kapcsolattartásra jogosult szülő/hozzátartozó és a gyermek felügyelt kapcsolattartásának biztosítására 33 alkalommal, összesen 14 gyermeket érintően került sor.

Jelzőrendszeri készenléti szolgálat

2016. január 1-től a Központ készenléti telefonos ügyeletet működtet, melynek célja a munkaidőn túli és hétvégi időszakban felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítségnyújtás. A készenléti ügyeletet továbbra is az esetmenedzserek és a családsegítők biztosítják heti váltásban, forgó rendszerben.

Pszichológiai tanácsadás:

Horváth Nikolett okleveles pszichológus heti egy alkalommal, minden szerdán 8:00-16:00 óráig nyújtott tanácsadást a hozzá forduló kliensek részére, mely mindig előre egyeztetett időpontban történik. 2022. október hónaptól Gyarmati Rita tanácsadó szakpszichológus, kognitív viselkedésterápiás konzultáns és pszichológia tanár. A leggyakoribb problémák között szerepeltek: magatartászavar, teljesítményzavar, önértékelési probléma, gyermeknevelési probléma, családi konfliktus, szülők válásának feldolgozása, kamaszkori krízisek, szuicid gondolatok, különféle mentális betegségek. Pszichológiai tanácsadást 2022. évben 61 kliens 132 alkalommal vette igénybe.

Családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia:

2022. évben összesen 39 fővel 56 alkalommal zajlottak (alkalmanként 1,5 órás) ülések.

Mediáció:

A Központban 3 fő rendelkezik mediátor képezéssel, akik előre egyeztetett időpontban segítséget nyújtanak a családokban kialakult konfliktusok feloldásához, a megoldások felkutatásához, a konstruktív kommunikációhoz. 2022. évben 14 alkalommal 8 család ügyében történt konfliktuskezelői közvetítői eljárás.

Óvodai- és iskolai szociális segítség:

A köznevelési intézményekben folyó szociális támogató szolgáltatás bővítése, a gyermekek, tanulók tanulmányi előmenetelének támogatása, az esetleges veszélyeztettségük megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-től megjelent egy új típusú, járási szintű kötelezően biztosítandó speciális szolgáltatás, melyet a Gyermekvédelmi törvény a Család- és Gyermekjóléti Központok feladatkörébe utalt.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember munkájának helyszíne a járásban működő nevelési-oktatási intézmények. Célja, hogy a gyermekek tanulmányi előmenetelére, egészséges fejlődésére, esetleges veszélyeztettségének megelőzése érdekében, a szociális munka eszközeivel támogatást nyújtson az intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Elsősorban preventív munkát végez.

A Központ munkatársai előre meghatározott időbeosztás szerint vannak jelen az óvodákban és iskolákban, ahol egyéni, csoportos közösségi szinteken nyújtanak preventív és problémakezelő beavatkozásokat. A

2021-2022-es tanévben már ismert szolgáltatási terv mentén végzik a feladatukat, kiépített jól működő kapcsolati háló által. A gyermekek egészségfejlesztésében főként preventív programokkal pozitívan hatnak, a jelzőrendszer tagjainak együttműködésben hidat képezve működnek közre. Egyéni beavatkozásaik főként problémakezelő jellegűek, csoportos programokat osztályközösségeknek tartanak osztályfőnökök kérésére.

Iskolai közösségi szolgálat:

Ennek keretében az óvodai- és iskolai szociális segítők szervezték meg és fogták össze a nyár folyamán a „Karógörbítő” programot. Ennek során középiskolás diákok készítettek fel általános iskolás tanulókat az augusztusi pótvizsgára.

Személyi és tárgyi feltételek

A Tapolca, Hősök tere 15. szám alatti irodaépületből -ahol 2001. óta működött, az azóta többször átszervezett szolgálat – az intézmény 2022. november 9. napján átköltözött a Tapolca, Kossuth Lajos utca 2. szám alatti Belvárosi Irodaház 3. emeletére. A költözést egyrészt az épület állaga és fűtésének hiánya indokolta. Az Irodaház harmadik emeletén már rendelkezésre áll egy ügyfélfogadó helyiség, egy közösségi helyiség, egy speciális szolgáltatások nyújtására alkalmas szoba és egy adományozó szoba. A 12 fő 3 irodahelyiségben került elhelyezésre, így az intézményegység minden dolgozója egy helyen tudott dolgozni.

Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsőde

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. A Ringató Bölcsőde a Szociális és Egészségügy Alapellátási Intézet önálló szakmai egységként, 5 gyermekcsoporttal és 62 férőhellyel működik.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. A Gyvt. kiemeli az olyan kisgyermek felvételi lehetőségét, akinek szociális vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

Városunkban a szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet értelmében a bölcsőde működési engedélyében meghatározott ellátási területen állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező szülők gyermekei vehetők fel. A nem tapolcai lakosú, de tapolcai munkahellyel rendelkező szülők gyermekeinek felvételére akkor van lehetőség, ha a lakóhely szerinti települési önkormányzat vállalja az egy gyermekre jutó önkormányzati támogatás megfizetését.

A bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A kisgyermeknevelők és a szülők között az együttműködés érdekében fontos a kölcsönös bizalom kialakítása. Az intézmény közös programok szervezésével kínált alkalmat a beszélgetésre, egymás jobb megismerésére.

A szülők általában együttműködőek, a gyermekekkel kapcsolatos kéréseket teljesítették. 2022. évben gyermek veszélyeztetés gyanúja nem merült fel, ilyen irányú jelzést nem kellett tenniük a nevelőknek.

Gyermekek átmeneti gondozása

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a helyettes szülői hálózat megszervezése és működtetése. Sajnos a hálózat létrehozása eddig nem történt meg a feladatot vállaló és a feladat ellátására alkalmas személy hiányában.

4. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

Tapolca Város Önkormányzata 2018. év decemberében fogadta el bűnmegelőzési koncepcióját. Az Önkormányzat számára kiváló alkalmat kínált a TOP-5.2.1-15-VE1-2016-00002 azonosítószámú „A tapolcai szegregátum társadalmi felzárkóztatása” című, 100%-os támogatási intenzitású projekt megvalósítási folyamata, amelynek forrásai fedezték az elkészítés költségét.

A 2019-2023. évekre szóló bűnmegelőzési koncepció főbb célkitűzései:

- **A közterületek rendjének fenntartása, a jogsértések visszaszorítása.** A közterületen történő bűncselekményeket a lakosság közvetlenül érzékeli és védekezési lehetőségei is korlátozottak. Ezért egyik legfontosabb feladat a közterület és a nyilvános helyek rendjének biztosítása. Kiemelt cél, hogy a – bárki által igénybe vehető – közterületen az emberek biztonságban érezzék magukat éjjel és nappal egyaránt. A megfogalmazott cél érdekében a kialakított kamerarendszer működtetése és fejlesztése prioritásként jelenik meg a következő időszakban.
- **A külső városrészekben, külterületeken az időszaki rendőri jelenlét biztosítása,** különös tekintettel az odavezető útszakaszokon.
- **A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése.** Az említett korosztály célirányos preventív nevelésével az elkövetési hajlandóság csökkentésével.
- **A droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése** érdekében a fokozott hatósági tevékenység mellett, széleskörű intézményi és társadalmi összefogás szükséges. Szükséges továbbá a „legális szerek” ártalmasságának széleskörű megismertetése a potenciálisan veszélyeztetettek és családjaik körében.
- **A családon belüli erőszak megelőzése, megtörtént esetek megfelelő kezelése.** Erőszakos családban felnövekvő gyermek traumatizáltsága egész életüket végig kíséri, kiemelten fontos ezért a problémás családok segítése, a jelzőrendszer erősítése.
- **Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése.** Az aktuális ügyektől elvonatkoztatva is szükséges az idősekről való gondoskodás, ennek részét kell, hogy képezze otthonuk védelme is.
- **Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja.** A leghatározottabb törekvéseink mellett is előfordulhat, hogy a város lakói közül áldozattá válnak. Segíteni kell az állami és civil áldozatvédelmi lehetőségek elérését, s koordinálni a veszélyekkel kapcsolatos korrekt és folyamatos tájékoztatást.
- **A Tapolcán fellelhető kedvezőtlen tendenciák visszaszorítása.** (pl. közlekedési balesetek, rongálások, közterületi bűncselekmények, rablások, zsebtolvajlások, stb.) Különösen fontos a városi gyorshajtás mérséklése.
- **A város közbiztonságának javításához szükséges rendszeres rendőri jelenlét biztosítása. Gyors reagáló képesség az ellenőrzött bejelentéseket követően.** A lehetőségek függvényében támogatni (nem csak anyagi lehetséges) a járőrszolgálati tevékenységet.

2017. évben megalakult a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) közel 20 intézmény összefogásával. A KEF egyik vezető tisztségviselője Dobó Zoltán, Tapolca Város Polgármestere, a szakmai elnök pedig Labovszky Tamara. A KEF kutatásait felhasználva elkészíti a város drogstratégiáját. Működtetését az ÉN-KÉP-TÉR Alapítvány vállalta magára, hiszen az Alapítvány kezdeményezésére indult el az együttgondolkodás folyamata.

2022. évben a gyermek és fiatalkorúak körében történt bűnelkövetések száma 7. Fő probléma a családon belüli erőszak, bántalmazás előfordulása és a kábítószer használat.

5. ÖSSZEGZÉS

Önkormányzatunk a 2022. évben a pénzbeli ellátások vonatkozásában eleget tett a törvényben megfogalmazottnak. A települési támogatások iránti kérelmek száma csökkent a korábbi évekhez képest. További támogatások bevezetésére nem volt és megítélésem szerint nincs is szükség, tekintettel arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény több támogatást biztosít (ingyenes tankönyv, ingyenes étkezés biztosítása, évi 2 alkalommal további támogatás, egyéb kedvezmények igénybevétele) a rászoruló családok számára. Jogos igény esetén minden alkalommal segítséget nyújtott az Önkormányzat az anyagilag nehéz helyzetben levő családoknak. Célunk az, hogy a rászoruló családoknak valódi, hathatós segítséget tudjunk adni nehéz helyzetükből való kilábaláshoz.

A beszámoló alapján a gyermekvédelem helyi szereplőinek együttműködése megfelelő, a családok helyzetéről, a családokban felmerülő problémákról rendszeresen konzultáltak, közösen próbáltak segítséget nyújtani ezek megoldásában. Fontos, hogy a gyermekekkel, családokkal kapcsolatos problémák, veszélyeztető tényezők időben a Család- és Gyermejkölési Központ tudomására jussanak, így hatékony, időben megkezdett, veszélyeztetettséget megelőző tevékenység indulhatott, a gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítása érdekében.

A Gyvt. 94.§ (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzatnak a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások vonatkozásában biztosítani kell a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását – 10000-nél több állandó lakos esetén a bölcsődei ellátást -, a gyermekek átmeneti gondozását, másrészt az önkormányzat szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. Városunkban az előzőekben említett szolgáltatások csak részben biztosítottak. Hiányzik a helyettes szülői hálózat. Tekintettel arra, hogy a város mérete és a veszélyeztetett gyermekek száma indokolja, a jövőben is kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy megfelelően képzett, és személyiségében is a feladatra alkalmas nevelőszülőt találjunk.

Az utóbbi években megfigyelhető tendencia, hogy egyre több magatartászavaros, beilleszkedési és pszichés problémákkal küzdő gyermek és szülő kerül a gyámhatóság és hivatalunk látóterébe is. A családok létbizonytalansága hátrányosan érinti a gyermekek testi és lelki fejlődését. Sok gyermeket frusztrál családja rossz anyagi helyzetet. Számos családnál jelent komoly problémát, hogy a szülő a mindennapi élethez szükséges anyagiak előteremtése céljából külföldön vállal munkát, a gyermek pedig itthon marad a nagyszülővel, vagy az egyik szülő dolgozik külföldön, az itthon maradó pedig próbál egyedül megküzdeni a gyermeknevelés nehézségeivel. A szülő hiánya sok esetben egyedül feldolgozhatatlan problémát jelent a gyermek számára.

Megoldatlan továbbá városunkban a gyermekek átmeneti gondozása. Helyi intézmény híján nem kis szervezést igényel, hogy a rászoruló ügyfelek számára megfelelő segítséget tudjunk találni.

Megoldást egy újabb, Tapolcán működő családok átmeneti otthona jelentene, melyet térségi összefogással, vagy esetlegesen e célra rendelkezésre álló pályázati források felhasználásával lehetne létrehozni.

Tapolca, 2023. április 18.

Dobó Zoltán
polgármester